

УЛСЫН ТӨСВИЙН ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТААР ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ТӨСӨЛ, АРГА ХЭМЖЭЭГ ҮНЭЛЖ, ЭРЭМБЭЛЭХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЖУРАМ

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

- 1.1. Энэхүү журмын зорилго нь улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлж буй болон шинээр хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж буй төсөл, арга хэмжээг тусгай шалгуур үзүүлэлтийн дагуу судлан шинжилж, эдийн засгийн үр ашиг, нийгмийн ач холбогдол, төслийн бэлэн байдлаар нь эрэмбэлсний үндсэн дээр улсын төсөвт тусгах шийдвэр гаргах, төсвийн зардлыг бууруулах, төсвийн төлөвлөлт, удирдлагыг боловсронгуй болгоход оршино.
- 1.2. Энэхүү журам нь улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээ, барилга байгууламжийн жагсаалтад тусгах төслийг сонгох, төлөвлөх болон төсөвлөхтэй холбогдсон харилцаанд хамаарна.
- 1.3. Энэхүү журмыг хэрэгжүүлэхэд Төсвийн тухай хууль, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хууль, Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн тухай хууль, Барилгын тухай хууль болон холбогдох бусад хууль, тогтоомжийг удирдлага болгоно.
- 1.4. Санхүү, төсвийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагын (цаашид “Сангийн яам” гэх) төсвийн хөрөнгө оруулалтын асуудал хариуцсан нэгж энэхүү журмын хэрэгжилтийг хангаж ажиллана.
- 1.5. Журмыг хэрэгжүүлэхэд уг журмын хамт Сангийн сайдын тушаалаар батлагдсан аргачлал, гарын авлагыг үйл ажиллагаандаа мөрдлөг болгон ажиллана.

Хоёр. Нэр томьёо

- 2.1. Энэхүү журамд хэрэглэсэн дараах нэр томьёог дор дурдсан утгаар ойлгоно:
  - 2.1.1. “улсын төсөв” гэж Төсвийн тухай хуулийн 4.1.6-д заасныг;
  - 2.1.2. “төсвийн ерөнхийлөн захирагч” гэж Төсвийн тухай хуулийн 4.1.36-д заасныг;
  - 2.1.3. “төсөл” гэж улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлж буй болон шинээр хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээг;
  - 2.1.4. “Аргачлал 1” гэж Сангийн сайдын тушаалын 2 дугаар хавсралт буюу “Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлж буй төслийг дахин үнэлэх аргачлал”-ыг;
  - 2.1.5. “Аргачлал 2” гэж Сангийн сайдын тушаалын 3 дугаар хавсралт буюу “Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэх төслийн эдийн засгийн үр ашиг, нийгмийн ач холбогдлыг тооцох аргачлал”-ыг;
  - 2.1.6. “Аргачлал 3” гэж Сангийн сайдын тушаалын 4 дүгээр хавсралт буюу “Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар шинээр хэрэгжүүлэх төслийг үнэлэх, эрэмбэлэх, сонгох аргачлал”-ыг;
  - 2.1.7. “Ажлын хэсэг” гэж төслийг энэ журамд заасны дагуу үнэлж, эрэмбэлэх, сонгох чиг үүрэг бүхий Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн төсвийн хөрөнгө оруулалт болон тухайн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн,

- албан тушаалтан, бусад оролцогч талуудаас бүрдсэн орон тооны бус бүтцийг;
- 2.1.8. “Улсын хөрөнгө оруулалтын удирдлагын систем” (цаашид “Цахим систем” гэх) гэж төслийг төлөвлөх, төсөвлөх, хэрэгжүүлэх, хяналт тавих, мэдээллийг хадгалах зориулалт бүхий цахим системийг.

Гурав. Эрх бүхий байгууллагын чиг үүрэг

- 3.1. Сангийн яамны төсвийн хөрөнгө оруулалтын асуудал хариуцсан нэгж нь төслийн төлөвлөлт, төсөвлөлт, удирдлага, зохион байгуулалтыг хариуцаж ажиллах бөгөөд энэхүү журмын хүрээнд дараах чиг үүргийг хэрэгжүүлнэ:
- 3.1.1. төслийн саналыг энэ журамд заасны дагуу хүлээн авах, нэгтгэх;
- 3.1.2. төслүүдийг энэ журамд заасны дагуу эрэмбэлэн улсын төсвөөр хэрэгжүүлэх нэн тэргүүний ач холбогдолтой төслийг тодорхойлох, санал дүгнэлтийг гаргах;
- 3.1.3. шалгуур хангасан төсөлд шаардлагатай санхүүжилтийн эх үүсвэрийг тухайн жилийн төсвийн хүрээний мэдэгдэл, төсвийн хязгаар болон төсвийн төсөлд тусгуулах;
- 3.1.4. энэ журамд заасан чиг үүргийг хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай мэдээллийг Төсвийн ерөнхийлөн захирагч, төрийн байгууллага, холбогдох этгээдээс гаргуулж авах;
- 3.1.5. Цахим системийн удирдлагыг хэрэгжүүлэх, үйл ажиллагаандаа нэвтрүүлэх, хэвийн үйл ажиллагааг хангах;
- 3.1.6. энэхүү журам, аргачлалуудыг хэрэгжүүлэхтэй холбоотой мэргэжил, арга зүйн удирдлага, зохион байгуулалтыг хариуцан ажиллах, гарын авлагаар хангах, сургагч багш бэлтгэх, холбогдох сургалтыг зохион байгуулах.
- 3.2. Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн төсвийн хөрөнгө оруулалтын асуудал хариуцсан нэгж, эсхүл мэргэжилтэн нь төслийг энэ журамд заасан тусгай шалгуур үзүүлэлтийн дагуу судлан шинжилж, эдийн засгийн үр ашиг, нийгмийн ач холбогдол, төслийн бэлэн байдлыг үнэлж, эрэмбэлэх ажлыг зохион байгуулна.
- 3.3. Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн төсвийн хөрөнгө оруулалтын асуудал хариуцсан нэгж, эсхүл мэргэжилтэн нь энэхүү журмын хүрээнд дараах чиг үүргийг хэрэгжүүлнэ:
- 3.3.1. төслийн саналыг холбогдох аргачлалд заасан шалгуур үзүүлэлтээр судлан шинжилж, үнэлэх, эрэмбэлэх;
- 3.3.2. төслийн саналд энэ журамд заасны дагуу судалгаа хийж, үнэлж, эрэмбэлэн улсын төсвөөр хэрэгжүүлэх нэн тэргүүний ач холбогдолтой төслүүдийг тодорхойлох, сонгох, жагсаалт гаргах;
- 3.3.3. төслийг сонгон шалгаруулах үнэлгээг хийх Ажлын хэсгийг энэ журамд зааснаар байгуулан тухай бүр хурал, хэлэлцүүлгийг зохион байгуулах;
- 3.3.4. энэ журам болон холбогдох аргачлалд зааснаар үнэлж, эрэмбэлж сонгосны үндсэн дээр дараа оны төсвийн жилд хэрэгжүүлэх төслийн саналыг төсвийн төсөлд тусгуулахаар Сангийн яаманд хүргүүлэх;
- 3.3.5. энэ журамд заасан аргачлал, гарын авлагыг үйл ажиллагаандаа мөрдөж, хэрэгжилтийг хангах;
- 3.3.6. энэхүү журмын хэрэгжилтийг хангахад Сангийн яамны төсвийн хөрөнгө оруулалтын асуудал хариуцсан нэгжтэй хамтран ажиллах, хэрэгжилтийг тайлагнах.

- 3.4. Төсвийн ерөнхийлөн захирагч нь төслийг үнэлэх, эрэмбэлэх, сонгох үйл ажиллагаанд тухайн байгууллага, салбарын голлох төлөөллүүдийг оролцуулсан 5-аас доошгүй гишүүний бүрэлдэхүүнтэй орон тооны бус Ажлын хэсгийг байгуулж ажиллана.
- 3.5. Ажлын хэсэг нь холбогдох аргачлалд заасан үндсэн чиг үүргийг хэрэгжүүлэх бөгөөд тухайн төслийг хэрэгжүүлэхэд үүсэж болох эрсдэлийн олон талт хүчин зүйлийг үнэлж хэлэлцэх, түүнийг бууруулах шийдлийг тодорхойлох, төсвийн хөрөнгө оруулалтын үр ашгийг нэмэгдүүлэх чиглэл баримтлан ажиллана.
- 3.6. Төсвийн ерөнхийлөн захирагч нь Ажлын хэсгийг ахлах ба бүрэлдэхүүнд дараах этгээдийн оролцоог заавал хангана:
  - 3.6.1. тухайн байгууллагын газар, хэлтэс;
  - 3.6.2. дэд бүтцийн байгууллага, холбогдох этгээд;
  - 3.6.3. тухайн төсөл нь бусад төсөл, хөтөлбөрүүдтэй уялдаатай бол холбогдох байгууллагын төлөөлөл;
  - 3.6.4. холбогдох хот төлөвлөлт, газрын асуудал хариуцсан алба, нэгж.
- 3.7. Энэ журмыг хэрэгжүүлэхэд оролцож буй аливаа төрийн байгууллагын албан тушаалтан, мэргэжилтэн нь журмын биелэлтийг хангах чиг үүргээ мэргэжлийн түвшинд, хууль тогтоомжид нийцүүлэн, аливаа байгууллага, албан тушаалтнаас хараат бусаар, бие даан гүйцэтгэж, шийдвэр гаргана.
- 3.8. Энэхүү журам, аргачлалын дагуу Аймаг, нийслэлийн Засаг дарга нь төслийн саналыг тооцоо судалгаанд үндэслэн холбогдох аргачлалын дагуу үнэлж, эрэмбэлэн сонгосны үндсэн дээр Төсвийн ерөнхийлөн захирагчид хүргүүлнэ.
- 3.9. Энэхүү журам болон холбогдох аргачлалд дурдсан шалгуур үзүүлэлтүүдийг үнэлэхэд холбогдох тооцоолол, үндэслэл, дэлгэрэнгүй мэдээлэл, нотлох баримт бичгүүдийг Цахим системийн холбогдох цэсүүдэд оруулж, мэдээллийн бүрэн, үнэн зөв байдал, иж бүрдлийг хангасан байна.

Дөрөв. Төсөлд тавигдах шаардлага

- 4.1. Төсөл нь Монгол Улсын Тогтвортой хөгжлийн үзэл баримтлал-2030, Монгол Улсын дунд болон богино хугацааны хөгжлийн бодлогын баримт бичиг, дунд хугацааны төсвийн хүрээний мэдэгдэлд нийцсэн байна.
- 4.2. Төсөл нь дараах нийтлэг шаардлагыг хангасан байна. Үүнд:
  - 4.2.1. Төсвийн тухай хууль, “Төсвийн хөрөнгө оруулалтын төлөвлөлт, санхүүжилт, хяналт, тайлагналтын журам” болон холбогдох бусад хууль тогтоомжид нийцсэн байх;
  - 4.2.2. дунд хугацааны төсвийн хүрээний мэдэгдэл, төсвийн хязгаарт багтсан байх;
  - 4.2.3. тухайн салбарт хэрэгжиж буй Үндэсний болон дэд хөтөлбөрт хамаарах буюу суурилсан байх;
  - 4.2.4. тухайн төслийн төрлөөс хамааран техник, эдийн засгийн үндэслэлийн тооцоо, судалгаа болон Аргачлал 2-т заасны дагуу төслийн шинжилгээг хийсэн байх;
  - 4.2.5. тухайн төслийн төрлөөс хамааран шаардлагатай тохиолдолд нийгмийн болон байгаль орчны нөлөөллийн шинжилгээг хийж, баталгаажуулсан байх.
- 4.3. Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэх барилга байгууламжийн шинэ төслийн тухайд Аргачлал 2-ын дагуу төслийн эдийн засгийн үр ашиг,

нийгмийн ач холбогдлыг тооцох шинжилгээг хийсний үндсэн дээр Аргачлал 3-ын дагуу үнэлэх, эрэмбэлэх, сонгох үйл ажиллагааг хэрэгжүүлнэ.

- 4.4. Төсвийн төсөлд тусгах төслийг сонгох болон төслийн санхүүжилтийг шийдвэрлэхдээ дараах эрэмбийг баримтална. Үүнд:
  - 4.4.1. шилжих буюу хэрэгжүүлж буй төсөл;
  - 4.4.2. их засварын төсөл;
  - 4.4.3. шинээр хэрэгжүүлэх төсөл.
- 4.5. Төсөл нь холбогдох Аргачлалд заасны дагуу шалгуур үзүүлэлтээр үнэлэгдсэн, эдийн засгийн үр ашигтай, нийгмийн ач холбогдолтой, тэргүүлэх зэрэглэлийн төслүүд байна.
- 4.6. Төслийг энэ журамд зааснаар үнэлж, эрэмбэлээгүй тохиолдолд улсын төсөвт тусгахаас татгалзах үндэслэл болно.

Тав. Төслийг үнэлэх, эрэмбэлэх, сонгох үйл ажиллагаа

- 5.1. Сангийн яамны төсвийн хөрөнгө оруулалтын асуудал хариуцсан нэгж нь шинээр хэрэгжүүлэх төсөлд үнэлгээ хийх тухай албан бичгийг хэвлэмэл байдлаар болон цахимаар 04 дүгээр сарын 01-ний дотор Төсвийн ерөнхийлөн захирагчид хүргүүлнэ.
- 5.2. Төсвийн ерөнхийлөн захирагч нь шинээр хэрэгжүүлэх төслийн саналыг Аргачлал 2, 3-т заасны дагуу Цахим системд үнэлж, төслийн жагсаалтыг 06 дугаар сарын 01-ний дотор Сангийн яаманд хүргүүлнэ.
- 5.3. Сангийн яамны төсвийн хөрөнгө оруулалтын асуудал хариуцсан нэгж нь ирүүлсэн төслийн саналыг Цахим системд нэгтгэн Аргачлал 2, 3-т заасны дагуу 07 дугаар сарын 01-ний дотор үнэлгээ хийгдсэн төслийг хянаж, сонгох үнэлгээ хийх төслийн жагсаалтыг гаргаж, төслийн жагсаалтыг төсвийн удирдамжийн хамт Төсвийн ерөнхийлөн захирагчид 07 дугаар сарын 05-ны дотор хүргүүлнэ.
- 5.4. Төсвийн ерөнхийлөн захирагч нь улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлж буй шилжих төслийг Аргачлал 1-д заасны дагуу үнэлгээ хийж, шинээр хэрэгжүүлэх төслийн саналыг Аргачлал 2-т заасны дагуу сонгож, төсвийн төсөлд тусгуулах нийт төслийн саналаа 08 дугаар сарын 15-ны дотор Сангийн яаманд хүргүүлнэ.
- 5.5. Энэ журмын 5.4-т заасны дагуу ирүүлэх төсөл нь эрх бүхий байгууллагаас олгосон газрын зөвшөөрөлтэй, газар нь чөлөөлөгдсөн, барилга байгууламжийн зураг төсөлд магадлал хийлгэж, дүгнэлт гаргуулсан байх шаардлагатай бөгөөд уг шаардлагыг хангаагүй төсөлд сонгох үнэлгээг хийхгүй.
- 5.6. Сангийн яамны төсвийн хөрөнгө оруулалтын асуудал хариуцсан нэгж нь ирүүлсэн төслүүдийг нэгтгэн, улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлж буй шилжих төслийг Аргачлал 1-д, шинээр хэрэгжүүлэх барилга байгууламжийн төслийг Аргачлал 3-т заасныг баримтлан нийт төслийн жагсаалтыг боловсруулах ба тухайн жилийн төсвийн хязгаарыг үндэслэн эрэмбийн дагуу төсвийн төсөлд тусгана.
- 5.7. Энэхүү журмын 5.6-д зааснаас бусад Аргачлал 2-ын дагуу төслийн шинжилгээ хийгдсэн шинээр хэрэгжүүлэх их засвар, тоног төхөөрөмж, зураг төсөв, техник, эдийн засгийн үндэслэл боловсруулах төслүүдийг төсөвт тусгах асуудлыг "Төсвийн хөрөнгө оруулалтын төлөвлөлт, санхүүжилт, хяналт, тайлагналтын журам"-д заасны дагуу зохицуулна.

- 5.8. Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн хөрөнгө оруулалтын асуудал хариуцсан мэргэжилтэн, эсхүл нэгж нь төслийг холбогдох Аргачлалд зааснаар үнэлэхдээ Цахим системд тулгуурлан гүйцэтгэнэ.
- 5.9. Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн Ажлын хэсэг нь нийт төслийн жагсаалтыг гаргахдаа хэлэлцүүлэг зохион байгуулж, нэгдсэн шийдвэр гаргах ба хэлэлцүүлгийн дэлгэрэнгүй тэмдэглэлийг хавсаргана.
- 5.10. Сангийн яам, Төсвийн ерөнхийлөн захирагч болон аймаг, нийслэлийн Засаг дарга нар нь төсөвт тусгах хөрөнгө оруулалтын төслийг тодорхойлж, шийдвэрлэхдээ энэхүү журмын 4.4-т заасан эрэмбийг баримтлах үүрэгтэй.

Зургаа. Бусад зүйл

- 6.1. Сангийн яам нь Цахим системийн удирдлагыг хэрэгжүүлэх ба төслийн нийт саналыг цахимаар хүлээн авч, нэгтгэх, хянах, төслийн мэдээллийн санг бүрдүүлж, сангийн хамгаалалт, найдвартай байдлыг хангаж ажиллана.
- 6.2. Сангийн яамны төсвийн хөрөнгө оруулалтын асуудал хариуцсан нэгж нь Цахим системд нэвтрэх нэр, нууц үгийг Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн хөрөнгө оруулалтын асуудал хариуцсан мэргэжилтэнд олгох бөгөөд тухайн мэргэжилтэн Цахим систем дэх өөрийн харьяалагдах төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн мэдээллийн үнэн зөв, баталгаатай байдлыг бүрэн хариуцан ажиллана.
- 6.3. Сангийн яамны төсвийн хөрөнгө оруулалтын асуудал хариуцсан нэгж нь цахим системд ажиллах хэрэглэгчийн гарын авлагыг бэлтгэж, Төсвийн ерөнхийлөн захирагч болон түүний харьяа байгууллагыг хангаж, сургагч багш нараар дамжуулан холбогдох сургалтыг тухай бүр зохион байгуулна.
- 6.4. Энэ журамд заасны дагуу үнэлж, эрэмбэлсэн төслийн жагсаалтыг www.iltod.gov.mn, <https://mof.gov.mn> цахим хуудаст тухай бүр шинэчлэн оруулж олон нийтэд ил тод мэдээлнэ.
- 6.5. Энэхүү журам болон Аргачлалыг хэрэгжүүлэх аливаа албан тушаалтан, мэргэжилтэн, Ажлын хэсгийн гишүүн нь чиг үүргээ төсвийн сахилга бат, мэргэжлийн ёс зүйг баримтлан, хууль ёсны дагуу, ашиг сонирхлын зөрчилгүй, хараат бус, бие даан гүйцэтгэх ба тухайн этгээдийн хууль бус аливаа үйлдэл, эс үйлдэхүй нь холбогдох хууль тогтоомжид заасан хариуцлага хүлээлгэх үндэслэл болно.
- 6.6. Энэ журам болон холбогдох аргачлалд заасныг зөрчсөн байгууллага, албан тушаалтанд холбогдох хууль тогтоомжид заасны дагуу хариуцлага хүлээлгэнэ.